

Burgemeester & wethouders

Datum 2 april 2024

Onderwerp

Opstellen soortenmanagementplan t.b.v. de aanvraag voor een gebiedsgerichte omgevingsvergunning

Wij willen

Onze inwoners helpen om energie te besparen en daarmee hun energierekening te verlagen, door hen in staat te stellen om zo gemakkelijk mogelijk hun woning te isoleren, en woningbouw versnellen door een gebiedsgerichte omgevingsvergunning aan te vragen.

Wij besluiten

1. Een soortenmanagementplan (SMP) op te laten stellen, om daarmee een gebiedsgerichte omgevingsvergunning aan te kunnen vragen bij de provincie Drenthe.

Want

- 1.1. *Door middel van de gebiedsgerichte omgevingsvergunning kunnen we onze inwoners beter ondersteunen bij het besparen van energie.*
In onze Transitievisie Warmte hebben we aangegeven dat we de komende jaren inzetten op energiebesparing, waarvan isoleren een belangrijk onderdeel is. Zonder soortenmanagementplan zal de isolatieopgave flinke vertraging oplopen. Een inwoner is verplicht om onderzoek naar gebouwbewonende diersoorten te laten doen, voordat er geïsoleerd mag worden. Een onderzoek per woning kan zo'n € 4000 kosten. In de praktijk betekent dit dus dat een inwoner voor veel hogere kosten komt te staan, waarbij de kosten niet opwegen tegen de uiteindelijke baten. Wanneer er een gebiedsgerichte omgevingsvergunning is afgegeven, hoeft er in dat gebied geen onderzoek per woning verricht te worden. Dit scheelt dus aanzienlijk in de kosten, waardoor de isolatieopgave (in combinatie met eventuele isolatiesubsidies en -leningen) uitvoerbaar en bereikbaar blijft voor onze inwoners.
- 1.2. *Voor het isoleren van bestaande woningen is een onderzoek naar gebouwbewonende beschermde diersoorten verplicht.*
Hoewel de Wet natuurbescherming (Wnb) al 15 jaar bestaat, is er door een uitspraak van de Raad van State pas recent aandacht voor wat de wet betekent op het gebied van woningisolatie. Volgens die uitspraak moeten bedrijven en woningeigenaren die de spouwmuren van een woning willen isoleren namelijk eerst goed onderzoeken of er geen vleermuizen of andere gebouwbewonende diersoorten in de spouwmuur zitten. Inmiddels is de Wnb opgegaan in de Omgevingswet, maar de regelgeving rondom gebouwbewonende soorten is hetzelfde gebleven.
- 1.3. *Door een soortenmanagementplan op te stellen kan er een gebiedsgerichte omgevingsvergunning aangevraagd worden.*
Om hoge kosten en vertraging voor onze inwoners te voorkomen en toch te kunnen voldoen aan de eisen van de Omgevingswet, is het mogelijk om als gemeente op gebiedsniveau een vergunning aan te vragen. Als de gemeente maatregelen neemt om de biodiversiteit langdurig te beschermen én te verbeteren, dan is dit de wettelijke grond om een gebiedsgerichte omgevingsvergunning te krijgen. Het is dan noodzakelijk om een

biodiversiteitsplan opstellen: het soortenmanagementplan (SMP). Op basis van dit plan, kan een vergunning aangevraagd worden voor tien jaar. Het is dan wel noodzakelijk dat er jaarlijkse monitoring plaatsvindt en er voldoende vervangende kraamvoorzieningen voor de beschermde soorten beschikbaar zijn en blijven.

1.4. *De uitspraak van de Raad van State heeft op meer beleidsterreinen invloed en niet alleen op de isolatieopgave.*

De uitspraak van de Raad van State heeft ook invloed op plannen rondom (ver)bouw, renovatie, inbreiding en stadsontwikkeling, omdat ook daar rekening gehouden moet worden met de Omgevingswet. Wanneer er bij dergelijke ruimtelijke ontwikkelingen beschermde soorten in het geding zijn en er verbodsbepalingen worden overtreden, is er een omgevingsvergunning nodig. Het soortenmanagementplan is ook in deze gevallen een basis voor de aanvraag van een gebiedsgerichte omgevingsvergunning. Vanwege die brede meerwaarde is het logisch om ook vanuit de algemene middelen indien nodig aanvullende middelen beschikbaar te stellen voor het opstellen van het soortenmanagementplan (zie verdere toelichting onder financiële gevolgen).

Maar

Het laten opstellen van een SMP kost veel tijd (maximaal twee jaar) en pas daarna kunnen we een gebiedsgerichte omgevingsvergunning aanvragen. Voor de korte termijn is het daardoor geen directe oplossing voor de vertraging die ontstaat in de isolatieopgave. Om die reden is vanuit het Rijk aangegeven dat er gewerkt gaat worden met een overgangperiode, waarin het mogelijk blijft om te isoleren in de periode dat er wordt toegewerkt naar de aanvraag van een gebiedsgerichte omgevingsvergunning. Het is dus zinvol om snel te starten met het laten opstellen van een SMP.

Achtergrond

Op basis van het SMP vraagt de gemeente voor alle mogelijke ruimtelijke ingrepen binnen het grondgebied één omgevingsvergunning aan bij de provincie. Voor al die ruimtelijke projecten geldt dus geen losse onderzoeksplicht. Het Rijk geeft aan dat de SMP-methodiek gezien wordt als langetermijnoplossing voor de isolatieopgave. Natuurvriendelijk isoleren onder een SMP brengt de doelen voor verduurzaming, (ver)bouw en de verantwoordelijkheid voor natuurbescherming samen. Het opstellen van een SMP duurt, vanwege het jaarrond veldonderzoek, één tot twee jaar. Maar al tijdens dit onderzoek kan er een gedeeltelijke omgevingsvergunning worden aangevraagd op basis van de pre-SMP, waardoor isoleren zonder individuele vergunningsaanvraag mogelijk blijft.

De financiële gevolgen zijn

Wanneer we uitgaan van het hierboven genoemde maximale bedrag van € 400.000 voor een grotere gemeente en een geschat bedrag van € 90.000 voor monitoring en kraamvoorzieningen voor de komende 10 jaar, komen we uit op een totaalbedrag van € 490.000. Dit is echter een zeer globale schatting. Daarom gaan we er in eerste instantie vanuit dat de SPUK versnelling natuurvriendelijk isoleren, van € 223.000, en de CDOKE-middelen à € 180.000 (dus een totaal aan middelen van € 403.000) voldoende zullen zijn.

In de Kadernota 2025 wordt een risicomelding opgenomen. Wanneer er toch extra middelen nodig zijn, kunnen we op basis van deze risicomelding meer middelen vragen.

De SPUK-gelden ontvangen we in de eerste helft van 2024 vanuit de provincie. De CDOKE-middelen staan op kostenplaats 4074001720. De monitoring en de realisatie van kraamvoorzieningen zijn gedurende de geldigheid van het SMP (maximaal 10 jaar) verplichte onderdelen. Het resterende bedrag van de gelden zal daarna jaarlijks via een bestemmingsvoorstel meegenomen worden naar het volgende jaar, zodat we zeker weten dat hier gedurende de looptijd voldoende budget voor is.

Alternatieven

We kunnen besluiten om geen soortenmanagementplan op te stellen. Dit betekent echter wel dat we ook geen gebiedsgerichte omgevingsvergunning kunnen aanvragen, waardoor inwoners en ontwikkelaars individueel een vergunning moeten aanvragen. Gezien de hoge kosten voor de inwoner en de noodzaak om woningbouwontwikkeling te versnellen vinden wij dit geen reëel alternatief.

Communicatie

Het SMP is belangrijk voor inwoners die hun woning willen isoleren. Via ons vaste communicatiekanalen (o.a. de website Groenemorgen Hoogeveen en het Torentje) communiceren we alle relevante informatie.

Bijlagen

-